

**SEVER**  
STŘEDISKO EKOLOGICKÉ VÝCHOVY

HORNÍ  
MARŠOV  
o.p.s.

Nabídka Střediska ekologické výchovy SEVER Horní Maršov, o.p.s.

# Samooobslužné výukové programy v Horním Maršově (DOTEK)

VÝUKOVÉ  
PROGRAMY  
BEZ LEKTORA

**DOTEK**  
DŮM OBNOVY TRADIC, EKOLOGIE A KULTURY

**SEVER**  
STŘEDISKO EKOLOGICKÉ VÝCHOVY  
HORNÍ  
MARŠOV  
o.p.s.



# CESTY NA DOTEK

## PROGRAMY BEZ LEKTORA



Nabízíme vám tipy na zajímavé vycházky po tematických cestách v okolí Horního Maršova s tištěným průvodcem a mapou s vyznačenými zastávkami na zajímavých místech.

Dostanete také badatelský list s otázkami, úkoly a náměty ke zkoumání terénu, cestovní sadou pomůcek (na zapůjčení), bez nichž by některé úkoly nešly vyřešit. Většina cest je koncipována jako okruh, který začíná a končí v Infokoloniálu DOTEK.

U popisu některých cest však najdete upozornění, že sice z DOTEKU vycházejí, avšak nejsou okružní (tzn. z posledního bodu se vrátíte cestou, která není součástí popsaného tematického okruhu). Pokud se rozhodnete pro plnění úkolů v badatelském listu, připočítejte si k vycházce nejméně jednu hodinu navíc!

### CENA

Základní poplatek za tištěného průvodce s informacemi a jeden badatelský list: **30 Kč**, za každý další badatelský list 10 Kč. Upozornění: Na batůžky s pomůckami vybíráme zálohy od 200 do 500 Kč (1 batůžek je cca pro 4 osoby).

### CESTA DO LESA

**Délka trasy: 5 km**

**Badatelský list: pro 1. a 2. stupeň ZŠ**

V okolí Horního Maršova můžete objevit, čím jsou lesy důležité, jak se liší jejich různé typy, čím jsou v Krkonoších ohroženy i jak jim lze pomoci. Můžete si zkusit některá tajemství lesa sami objevit.

**Od dubna do října**

### CESTA ZA VODOU

**Délka trasy: 5,5 km**

**Badatelský list: pro 5. až 9. třídu**

Tato cesta vám ukáže, kde se voda v přírodě bere, jak se pohybuje a kdo v ní žije. Podíváme se také na to, jak lze vodu využít a proč je voda dobrým sluhou, ale zlým pánem.

**Od dubna do října**

### CESTA DUCHOVNÍ

**Délka trasy: 5 km**

**Badatelský list: pro 1. a 2. stupeň ZŠ**

Zveme vás na procházku po duchovních památkách a místech Horního Maršova. Cesta vás provede zajímavými místy spojenými s duchovním životem i místy, která sama mají „genia loci“. Poznáte skvosty sakrální architektury a naleznete náměty i místa pro rozjímání.

**Celoročně i v zimních měsících (pokud není sníh)**

**Podrobné informace k programům na DOTEKU**

**(bez lektora) získáte v našem**

**Infokoloniálu v Horním Maršově.**

Otevřeno je **denně 9.00–17.00**

(v letní sezóně 9.00–18.00).

Pro větší skupinu doporučujeme se objednat předem.

**Infokoloniál DOTEK, Horská 175,**

**542 26 Horní Maršov, tel. 739 203 205**

**infokolonial@ekologickavychova.cz**

### CESTA DŘEVA

**Délka trasy: 5 km**

**Badatelský list: pro 1. a 2. stupeň ZŠ a SŠ**

Cesta vám prozradí, jak lidé těžili dřevo v lesích východních Krkonoš, uvidíte milíř a milířišť. Zjistíte, jak a proč změnili naši předkové původní přirozenou druhovou skladbu zdejších lesů a jak se dnes snaží vrátit lesům optimální druhové složení. Jako bonus si můžete zapůjčit Presslerův nebozoz na zjišťování stáří stromů.

**Celoročně i v zimních měsících (pokud není sníh)**

### CESTA POVĚSTÍ, PŘÍBĚHŮ A POHÁDEK

**Badatelský list: „Cesta za maršovskou pověstí bratří Grimmů“ pro děti předškolního a raně školního věku (odehrává se na trase dlouhé 2 km)**

Cesta není myšlena jako jedna trasa propojující společně místa spojená s pověstmi a příběhy, ale jako nabídka několika zajímavých míst v Maršově a okolí, která můžete libovolně zařadit do svých výletů. Pro menší děti je však připraven badatelský list s malým pohádkovým okruhem. Každý kraj má své pověsti, pohádky a příběhy, které mu dodávají půvab a ozvlášťují konkrétní místa v krajině. Ať jsou to boží muka, tajemná skaliska, kouzelná studánka či kříž v lese.

**Od května do září**

### CESTA DÁVNÝCH TURISTŮ

**Delší varianta: 12 km**

**Kratší varianta: 6 km**

**Badatelský list: pro 1. a 2. stupeň ZŠ**

Dvě varianty: delší varianta 12 km (část trasy vede po polské straně hor, trasa vychází od DOTEKU, ale není okružní). Kratší varianta 6 km (trasa vychází od DOTEKU a vede do Svobody nad Úpou, odtud se můžete pěšky nebo autobusem vrátit na DOTEK nebo s doplňujícím průvodcem vyrazit pod Černou horou zpátky na DOTEK, pak se cesta stane okružní-zpáteční část ze Svobody nad Úpou je dlouhá 7,5 km).

Cesta vás provede krajinou Rýchor tak, jak ji procházeli dávní i novodobí turisté. Představí vám turisticky vyhledávaná místa – prameny, široké rozhledy, skalní útvary, drobné památky, horské boudy i zaniklé osady. Ukáže vám, jak se lze v krajině orientovat pomocí turistického značení současného, historického i takřka budoucího.

**Celoročně i v zimních měsících (pokud není sníh)**



### CESTA DO DIVOČINY

Délka trasy: 12 km

Badatelský list: pro 1. a 2. stupeň ZŠ

Cesta vám bude vyprávět o krkonošské divočině, jak vznikla, jak vypadala v minulosti, co z ní zůstává dnes a jak se vrací zpět. Prozradí vám, jaké stromy v krkonošských lesích rostly v minulosti a jaké zde rostou nyní. Seznámíte se s živočichy, kteří zde žili a žijí, a kteří se do Krkonoše vrací.

**Od dubna do října**

### CESTA HORSKÝCH HOSPODÁŘŮ

Délka trasy: 6,5 km (trasa vychází od DOTEKu, ale není okružní, zavede vás i na polskou stranu hor)

Badatelský list: pro 2. stupeň ZŠ a SŠ

Cesta vám představí práci, život i dějiny krkonošských hospodářů. Představí vám Krkonoše jako krajinu obhospodařovanou člověkem po staletí. Budete procházet historií i současností vztahu člověka a krajiny. Projdete údolím, v kterém se uchovaly příběhy lidí a jejich práce, a které by bez člověka vypadalo zcela jinak.

**Od května do září**

### CESTA KAMENITÁ

Délka trasy: 4 km

Badatelský list: pro 2. stupeň ZŠ a SŠ

Pojďte odhalit dávnou minulost Krkonoše, kdy vznikaly skalní věže a jeskyně. Čeká nás tajemství krasových jevů a vyzkoušíte si i práci s geologickým kladívkem. A trochu nahlédnete i do krkonošského podzemí.

**Celoročně i v zimních měsících (pokud není sníh)**

### CESTA PAŠERÁKŮ

Délka trasy: 8 km (trasa začíná v Albeřicích 6 km od Maršova, částečně vede po polské straně hor a zavede vás zpět k výchozímu bodu do Albeřic)

Badatelský list: pro 2. stupeň ZŠ a SŠ

Cesta pro ty, kteří se odváží mezi krkonošské pašeráky. Dozvíte se, proč se pašovalo, co, odkud a kam. Cesta vyzkouší vaši fyzickou zdatnost i důvtip. Na hranicích dvou států můžete prožít příběhy, které se zde odehrávaly před sto a více lety. Najít „pašerácké poklady“ vám pomůže zapůjčená GPS.

**Celoročně i v zimních měsících (pokud není sníh)**

### CESTA VYHNANÝCH

Délka trasy: základní trasa 8 km

(v okolí trasy jsou vyznačena další doporučená místa k návštěvě)

Badatelský list: pro 2. stupeň ZŠ a SŠ

Tato cesta se proplétá dějinami a sleduje osudy těch, kteří museli nedobrovolně opustit své domovy zde v horách – ať již z důvodů náboženských, politických, ideologických, národnostních. Zjistíte, jak se do kraje promítaly historické události jako např. bitva na Bílé hoře, Mnichovská dohoda v r. 1938, konec 2. světové války, Únor 1948.

**Celoročně i v zimních měsících (pokud není sníh)**

### CESTA ARCHITEKTŮ A STAVITELŮ

Délka trasy: 2 km

Badatelský list: pro žáky 2. stupně ZŠ a SŠ

Cesta vám představí jednotlivé zajímavé stavby a díla, která v Horním Maršově zanechali významní architekti, stavitelé a sochaři. Provede vás jak po historických, většinou chráněných kulturních památkách, tak po moderních stavbách, dokončených před pár lety.

**Celoročně i v zimních měsících, lze i za zhoršeného počasí**





# QUESTY NEBOLI HLEDAČKY

## PROGRAMY BEZ LEKTORA

Pro ty, kteří rádi luští tajenky, objevují zajímavá místa a pátrají po pokladu, nabízíme čtyři hledačky v Horním Maršově a nejbližším okolí. Stačí zajít do Infokoloniálu DOTEK pro tištěného průvodce s mapkou (za 20 Kč), nebo si quest stáhnout online: <https://www.dotek.eu/-3.html>

### O SÍLE DUCHA A SLABOSTI MATÉRIE

cca 90 minut | pro děti od 10 let

Při procházení se ponoříte do historie Horního Maršova a východních Krkonoš a zároveň odhalíte důležitost podnikavosti, tvořivosti a zajímavosti ze života významné místní osobnosti. Unikátní hudební tajenka dovede úspěšné řešitele k pokladu.

**Vhodné celoročně**

### LAHMER SI HLAVU A FOŤ

aneb Chceš mít Maršov v hledáčku, přijď na naši hledačku!

cca 60 minut | pro děti od 10 let

Objevování krajiny a obce před více než sto lety a porovnávání s jejich současnou podobou. Nejen milovníci starých fotografií si přijdou na své.

**Vhodné na roční období bez sněhu**

### MILÉ DÁMY, POJĎTE S NÁMI!

HRABĚNKA ALOISIE I HRABĚNKA EMMA, UKÁŽOU VÁM VE CHVILIČCE, CO DOKÁŽE ŽENA

aneb O podnikavosti ducha

a šlechtnosti srdce

cca 90 min. | pro děti od 10 let

Okružní vycházka Maršovem vám postupně odhalí jedinečné památky, které zde zanechaly hraběnky z rodu Czerninů, a také leccos zajímavého ze života těchto dam.

**Vhodné celoročně**

### ZA TAJEMSTVÍM PŘÍRODNÍ ZAHRADY NA DOTEK

cca 45 min. | pro děti od 6 let

Zkoumání přírodní zahrady DOTEKu a objevování jejích zákonitostí a po správném vyluštění čeká na konci poklad.

**Vhodné od dubna do října**

## DÁLE NABÍZÍME

### SEZÓNÍ PROGRAMY

spojené s významnými dny a dočasnými výstavami – např. v předvánočním a předvelikonočním období či ke Dni Země.

**Vyžádejte si aktuální sezónní nabídky.**

### PROHLÍDKY AREÁLU BÝVALÉ BAROKNÍ FARY

– Domu obnovy tradic, ekologie a kultury DOTEK, domu se značkou Ekologicky šetrná služba a certifikovanou přírodní zahradou. Dále nabízíme tkalcovskou dílnu, hravou miniexpozici „Jak žít a přežít v přírodě“ a prohlídky renesančního kostela.

### Potřebujete dovybavit svou knihovnu?

Nabídku odborných publikací, školních pomůcek a metodických materiálů najdete v e-shopu na našem webu.

### Zajímají vás naše pobytové

a výukové programy či možnost

**zapojit se do projektů, programů a sítí?**

Podívejte se na naše webové stránky:

[www.sever.ekologickavychova.cz](http://www.sever.ekologickavychova.cz)



[www.sever.ekologickavychova.cz](http://www.sever.ekologickavychova.cz)



[www.dotek.eu](http://www.dotek.eu)

/EkocentrumDOTEK

**Kontakt pro objednání programu:**

tel.: 739 203 205

(denně 9.00–17.00)

E-mail:

[infokolonial@ekologickavychova.cz](mailto:infokolonial@ekologickavychova.cz)

